

Milovická rezervace si připomíná 10 let existence. Získala několik českých, evropských i světových prvenství

31.1.2025 - | Česká krajina

Když koncem ledna roku 2015 přijelo do bývalého vojenského prostoru Milovice první stádo divokých koní, byl to nejenom začátek záchrany přírody v této biologicky cenné lokalitě, ale i důležité systémové změny v české ochraně přírody.

Stáda velkých kopytníků v areálu zrušeného armádního cvičiště se postupně rozrostla ještě o zubry i zpětně šlechtěné pratury a rezervace se zvětšila z původních 40 hektarů na současných 350 hektarů. „Projekt byl původně zaměřený především na obnovu a záchranu biologické rozmanitosti zrušeného vojenského újezdu. Postupně se ale stal i významným nástrojem ochrany klimatu a obnovy půdy. Navíc se lokalita stala oblíbeným cílem turistů z celé České republiky i ze zahraničí,“ uvedl Dalibor Dostál, ředitel ochránářské společnosti Česká krajina, která založila milovickou rezervaci ve spolupráci s vědci.

Rezervace postupně získala několik českých, evropských i světových prvenství. Byla první a je dodnes největší rezervací velkých kopytníků v České republice. Je zároveň prvním českým projektem, který získal všechny tři nejprestižnější ekologické ceny udílené v tuzemsku, tedy Cenu Josefa Vavrouška, Cenu SDGs za naplňování Cílů udržitelného rozvoje OSN v České republice a cenu E.ON Energy Globe. Díky milovické rezervaci zároveň vzniklo v Česku největší stádo divokých koní v Evropě mimo Velkou Británii. Milovické stádo divokých koní bylo stejně jako stádo zpětně šlechtěných praturů první ve střední a východní Evropě. Milovice se zároveň staly prvním místem na světě, kde se divocí koně, zubři a zpětně šlechtění praturi objevili v rámci jedné rezervace. Před dvěma lety se pak milovické rezervace stala jediným místem na světě, kde vědci zjistili přítomnost vzácného druhu perloočky nazvané hrotnatka neočekávaná. Díky mnoha unikátům se rezervace velkých kopytníků stala na několik let světově nejsledovanějším českým projektem, o kterém opakovaně informovala prestižní zahraniční média jako New York Times, Washington Post nebo BBC.

Z výsledků projektu jsou nadšení i vědci, kteří se na jeho přípravách od počátku podíleli. „Jako biolog bych čekal, že tyto procesy budou trvat desetiletí. Ale už během jednotek let jsou pozitivní změny natolik viditelné, že jsou rozpoznatelné pouhým pohledem. A potvrzují je i výsledky biologického monitoringu,“ konstatoval Miloslav Jirků z Biologického centra Akademie věd v Českých Budějovicích. Namísto původně převládajících tří druhů expanzivních trav vědci v rezervaci po několika letech napočítali více než 111 druhů květin. Výrazně se zvýšily i populace nejvzácnějších druhů na území pastevní rezervace. Počty jedinců motýla modráška hořcového vzrostly o 1700 procent, počty mladých rostlin nejohroženější květiny hořce křížatého narostly dokonce o 5553 procent. V rezervaci se daří vzácným korýšům, jako jsou listonozi a žábronožky, nebo ohroženým ptákům, jako je dudek chocholatý nebo vlha pestrá.

„Rezervace ukázala, jak výborné výsledky přináší obnova přírody s pomocí velkých kopytníků, založená na spolupráci vědců, ochránců přírody, veřejných institucí, vlastníků pozemků, veřejnosti i firemních a nadačních dárců. Všem, kteří milovickou rezervaci pomohli a podpořili ji v minulých letech, za to patří obrovské poděkování,“ uzavřel Dalibor Dostál.

První stádo divokých koní přivezli ochránci přírody do bývalého vojenského prostoru Milovice 28. ledna roku 2015, po několika týdnech v aklimatizační ohradě je pak vypustili do rezervace v březnu

2015.

Milovický projekt inspiroval řadu dalších lokalit v České republice. V současné době velcí kopytníci obnovují přírodu v celkem 15 rezervacích od Aše po Znojmo na celkové ploše 700 hektarů. Přírozená pastva velkých býložravců je certifikovanou metodou péče o krajinu a je klíčovou součástí realizace evropského nařízení o obnově přírody, které zavazuje členské země k obnově cenných ekosystémů na 20 procentech území souše do roku 2030 a jejich úplné obnově do roku 2050.

Ochranařská společnost Česká krajina na projektech spojených s ochranou přírody spolupracuje s experty z Biologického centra Akademie věd České republiky, Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, Univerzity Karlovy v Praze, Ústavu biologie obratlovců Akademie věd České republiky, Botanické zahrady hlavního města Prahy, Zoo Liberec, České zemědělské univerzity v Praze, Mendelovy univerzity v Brně, Masarykovy univerzity v Brně a dalších odborných institucí.

Projekty návratu a ochrany velkých kopytníků podporuje Akademie věd ČR v rámci programu Strategie AV 21, Záchrana a obnova krajiny, dále společnosti Nadace Kooperativa, Nadace Qminers, Nadace Benetheo, E.ON, JRD, Nadace O, Accace, Nadace Tipsport, ČEPS, Carborundum Electrite, Amanita Design, Linde, Semix, ProfiG2, Bird & Bird, Hornbach, Printwell, Delta Light Czech, LaNiche, Projan Service, Bříza & Trubač, advokátní kancelář, Vertue, Beire, Pro živou zahradu, JK Jitka Kudláčková, Nadace ČEZ, Megabooks CZ, Net4Gas, Pivovar Zubr, Cestovní kancelář Periscope Skandinávie, Abrasiv, Hotelová škola Poděbrady, Operační program Životní prostředí, Státní fond životního prostředí, Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Středočeský kraj, Jihomoravský kraj, Město Milovice, Město Benátky nad Jizerou, American International school ve Vídni, milovická Mateřská škola Kostička, sdružení Přátelé a rodáci Milovic i veřejnost.

<https://www.ceska-krajina.cz/4374/milovicka-rezervace-si-pripomina-10-let-existence-ziskala-nekolik-ceskych-evropskych-i-svetovych-prvenstvi>